

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความสามารถ เชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาล ชุมชนเขตภาคใต้

THE STUDY OF RELATIONSHIP BETWEEN ETHICAL BEHAVIOR AND CORE
COMPETENCIES AMONG REGISTERED NURSES IN ACCIDENT AND EMERGENCY
DEPARTMENT OF COMMUNITY HOSPITALS, SOUTHERN THAILAND

กิตติพร เนาว์สุวรรณ
ชุติมา จันทระประทีน
พฤกษ์ ชื่นเจริญ
สินีนานู เนาว์สุวรรณ
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา
E-mail : K 2667@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจในการทำนายของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่มีต่อความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน ในโรงพยาบาลชุมชนเขตภาคใต้ จาก 316 กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรอิสระ ได้แก่ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและสถิติถดถอยอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนราธิวาส มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .522$) และสามารถทำนายความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้ ได้ร้อยละ 27 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2. ความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้ โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.11$, $SD = 0.49$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านทักษะการปฏิบัติ ($\bar{x} = 4.22$, $SD = 0.57$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการแก้ไขปัญหา ($\bar{x} = 3.90$, $SD = 0.66$)

3. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.10$, $SD = 0.46$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.58$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการกระทำหรือส่งเสริมให้กระทำในสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์ ($\bar{x} = 3.97$, $SD = 0.50$)

จึงควรจัดหลักสูตรและสอดแทรกเนื้อหาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในการจัดบริการวิชาการ ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนแก่พยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชนและนักศึกษาพยาบาล

คำสำคัญ : พฤติกรรมเชิงจริยธรรม , ความสามารถเชิงสมรรถนะ , งานอุบัติเหตุฉุกเฉิน

ABSTRACT

This descriptive research aimed to study the relationship between ethical behaviors and the core competencies among 316 registered nurses in Accident and Emergency Department of community hospitals, Southern Thailand. Independent and dependent variables were ethical behaviors and the core competencies, respectively. The instrument for data collection was self-report questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistic, Pearson's Product Moment correlation and linear regression.

The results of this study showed that;

1. The ethical behaviors had a statistically significant positive relationship to the core competencies of registered nurses in Accident and Emergency Department ($r = .522, p < 0.001$). The regression analysis yielded a significant equation with an R squared of 0.27. It was indicated that 27 % of the variance in the core competencies was accounted for by the ethical behaviors. The prediction equation is $Y = 1.74 + 0.57(X)$, when $Y =$ the core competencies, and $X =$ the ethical behaviors.

2. The overall mean score of the ethical behaviors of registered nurses in Accident and Emergency Department was at a high level ($\bar{x} = 4.10, SD = 0.46$). When divided into each part, the highest mean score was being honesty ($\bar{x} = 4.33, SD = 0.58$). And the lowest score was providing and promoting safety and quality care ($\bar{x} = 3.97, SD = 0.50$).

3. The overall mean score of the core competencies of registered nurses in Accident and Emergency Department was at a high level ($\bar{x} = 4.11, SD = 0.49$). When divided into each part, the highest mean score was skill in nursing practices ($\bar{x} = 4.22, SD = 0.57$). And the lowest score was competency in problem solving ($\bar{x} = 3.90, SD = 0.66$).

The findings proved a crucial impact of the ethical behaviors on the core competencies suggesting that nursing educators, administrators, and practitioners should be aware of an ethical issue in nursing. In addition, ethical development program should be promoted among nursing students and registered nurses.

KEYWORDS: Ethical behaviors, Core competencies in Nursing, Accident and Emergency Department

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ปีพุทธศักราช 2540 ให้มีการปฏิรูประบบราชการ ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างระบบสังคมไทย โดยเฉพาะด้านการสาธารณสุขซึ่งกำหนดให้รัฐต้องจัดบริการด้านสุขภาพที่มีคุณภาพ (มาตรา 82) ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการที่ได้มาตรฐานอย่างเสมอภาค (มาตรา 52) มีการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมครบวงจรอย่างต่อเนื่อง (มาตรา 72) ภาครัฐจึงต้องมีการปฏิรูประบบบริการสุขภาพเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการดูแลสุขภาพได้อย่างครอบคลุมและเป็นไปตามขอบเขตที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ (กระทรวงสาธารณสุข :2552) ส่งผลต่อการ

ปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติอันเป็นกระบวนการที่นำไปสู่การปรับเปลี่ยนการจัดระบบสุขภาพแห่งชาติให้เป็นระบบที่มุ่งให้ประชาชนมีสุขภาพดีทั้งกาย ใจ สังคมและจิตวิญญาณ ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพตามความจำเป็นอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน(สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ , 2550)

วิชาชีพการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะของการปฏิบัติในรูปของการให้บริการแก่มนุษย์ (Human service) ทั้งกลุ่มที่มีสุขภาพดีและกลุ่มที่มีปัญหาทางสุขภาพด้วยจุดมุ่งหมายหลักที่ต้องการให้

ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพพยาบาลจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเสริมสร้างความรู้ความสามารถและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล (พวงรัตน์ บุญญา-นุรักษ์, 2537) สมรรถนะหลักของพยาบาลจึงจำเป็นต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้การปฏิบัติงานของพยาบาลช่วยให้บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจขององค์กร(สำนักงานการพยาบาล, 2548) เพราะหากพยาบาลวิชาชีพบกพร่องหรือไม่มีสมรรถนะที่เหมาะสมในการให้บริการพยาบาลอย่างเพียงพอ อาจส่งผลถึงความปลอดภัยของผู้ป่วยและคุณภาพการพยาบาลที่ผู้ป่วยได้รับ สมรรถนะเป็นความสามารถในการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยนำความรู้จากศาสตร์ที่เกี่ยวข้องและมีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในแต่ละสถานการณ์ที่เกิดขึ้น สมรรถนะมีการพัฒนาและสั่งสมมาจากความรู้ ทักษะและบุคลิกภาพ

งานอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็นบริการด่านแรกที่สำคัญของการให้บริการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บและป่วยฉุกเฉิน ต้องการการบริการที่รวดเร็ว และถูกต้อง การพยาบาลในงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็นการให้การพยาบาลผู้รับบริการที่อยู่ในภาวะฉุกเฉินและวิกฤตพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแผนกฉุกเฉินจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างแม่นยำพร้อมให้การดูแลผู้รับบริการ ณ จุดเกิดเหตุ และในหน่วยอุบัติเหตุ (กฤตยา แดงสุวรรณ , 2551)

แต่ถึงกระนั้นการปฏิบัติงานของพยาบาลที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจะต้องอาศัยคุณค่าของการปฏิบัติงานทางด้านวิทยาศาสตร์ควบคู่ไปกับคุณค่าทางจริยธรรม ปัจจุบันมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของ “จริยธรรม” กันมากขึ้น เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดถึงความบกพร่อง และความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมหรือจริยธรรมของผู้คนโดยทั่วไป วิชาชีพพยาบาล เป็นอีกวิชาชีพหนึ่งที่ต้องยึดจริยธรรมเป็นสำคัญประกอบด้วย ความเมตตา ความอ่อนโยน ความเอื้ออาทร และการตระหนักในคุณค่าความเป็นมนุษย์ของผู้ป่วยและการรู้ว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำใน

บางสถานการณ์ จริยธรรมพยาบาลจึงเป็นสิ่งที่คาดหวังของผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ องค์กรประกอบหนึ่งของจริยธรรมคือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมซึ่งเป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการทำดีตามบทบาทหน้าที่จรรยาบรรณวิชาชีพตามสิทธิผู้ป่วย ตามหลักจริยธรรม เป็นต้น (ถนอมจันทกุล, 2544) จากการศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจในการทำนายของพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ที่มีต่อความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน ในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดนราธิวาส ของชนชาติ พัฒน์นิธิกุลและกิตติพร เนาว่าสุวรรณ (2551) พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมสามารถทำนายความสามารถ เชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน ในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนราธิวาส ได้ร้อยละ 57.7

จากสภาพการณ์ดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชนเขตภาคใต้ อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพตามพันธะกิจ การพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุขนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาภาวะสุขภาพของบุคคล ครอบครัวและชุมชน ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

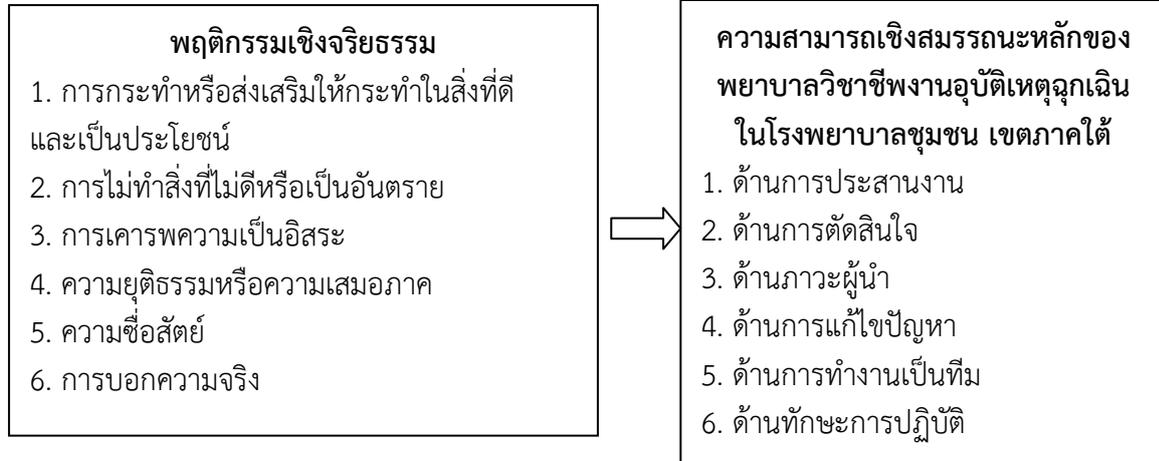
1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจในการทำนายของพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ที่มีต่อความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้
2. เพื่อศึกษาความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้

สมมติฐานการวิจัย

พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ
งานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้

มีความสัมพันธ์และสามารถทำนายความสามารถเชิง
สมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา
(descriptive research)

พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกอุบัติเหตุและ
ฉุกเฉินในขณะนั้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่
พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติในแผนกอุบัติเหตุฉุกเฉินใน
โรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้ จำนวน 124 โรง
ขนาดกลุ่มตัวอย่าง คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้
สูตรคำนวณกรณีที่ประชากรมีจำนวนไม่แน่นอน
(Infinite population) (Roscode ,1969 อ้างใน
ประกาย จิโรจน์กุล และคณะ ,2548) เท่ากับ 385 คน
กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-
stage Random Sampling) โดยเลือกสุ่มโรงพยาบาล
ชุมชน ทุกจังหวัดในเขตภาคใต้ทั้ง 14 จังหวัดด้วย
วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ใช้
วิธีจับฉลากแบบไม่แทนที่ (Selection without
Replacement) จังหวัดละ 3 โรง ยกเว้นจังหวัด
ระนอง พังงา จังหวัดละ 2 โรง ๆ ละ 10 กลุ่มตัวอย่าง
และจังหวัดภูเก็ต 1 โรง 14 กลุ่มตัวอย่าง แล้วจึงเลือก
กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามในแต่ละ
โรงพยาบาลโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างตามสะดวก
(Convenience Sampling) จากคุณสมบัติที่เป็น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ในส่วน
ความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพ
งานอุบัติเหตุฉุกเฉิน ใช้แบบสอบถามของกรองไค
อุณหสูต (2550)สำหรับในส่วนของพฤติกรรมเชิง
จริยธรรมนั้นผู้วิจัยพัฒนาจากแบบสอบถามของ
ชมนาศ พัฒนนิธิกุลและกิตติพร เนาว์สุวรรณ (2551)
มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5
คำตอบ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูล
ทั่วไป ส่วนที่ 2 ความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของ
พยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินและ ส่วนที่ 3
พฤติกรรมเชิงจริยธรรม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

หาความตรงด้านเนื้อหาของเครื่องมือ
(content validity) โดยการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 3 ท่าน แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์
ก่อนนำไปหาความเที่ยงกับกลุ่มที่ลักษณะใกล้เคียงกับ
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์
แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

ซึ่งได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขออนุญาตในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชนเขตภาคใต้ เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลดำเนินการเก็บแบบสอบถาม โดยขอความร่วมมือจากหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน หัวหน้า

แผนกอุบัติเหตุฉุกเฉินเพื่อขอความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วจึงตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด จำนวน 316 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.07

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและสถิติถดถอยอย่างง่าย

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 73.4 มีอายุเฉลี่ย 34.06 ปี อายุสูงสุด 50 ปี ต่ำสุด 22 ปี วุฒิการศึกษาขั้นสูงสุด จบปริญญาตรี ร้อยละ 98.1 ระยะเวลาที่

ปฏิบัติงานในแผนกอุบัติเหตุฉุกเฉิน เฉลี่ย 7.38 ปี สูงสุด 26 ปี ต่ำสุด 1 ปี

2. ข้อมูลระดับความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผล ความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน ในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้โดยรวมและจำนวนรายด้าน

ความสามารถเชิงสมรรถนะหลัก	\bar{x}	SD	การแปลผล
ด้านการประสานงาน	4.17	0.61	ดี
ด้านการตัดสินใจ	3.99	0.71	ดี
ด้านภาวะผู้นำ	4.05	0.56	ดี
ด้านการแก้ไขปัญหา	3.90	0.66	ดี
ด้านการทำงานเป็นทีม	4.20	0.54	ดี
ด้านทักษะการปฏิบัติ	4.22	0.57	ดี
รวม	4.11	0.49	ดี

จากตารางที่ 1 พบว่า ความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน ในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.11$, SD = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับดี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านทักษะการปฏิบัติ ($\bar{x} = 4.22$, SD = 0.57)

รองลงมา ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{x} = 4.20$, SD = 0.54) และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการแก้ไขปัญหา ($\bar{x} = 3.90$, SD = 0.66)

3. ระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผล พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชนเขตภาคใต้ โดยรวมและจำแนกรายด้าน

พฤติกรรมเชิงจริยธรรม	\bar{x}	SD	การแปลผล
การกระทำหรือส่งเสริมให้กระทำในสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์	3.97	0.50	ดี
การไม่ทำสิ่งที่ไม่ดีหรือเป็นอันตราย	4.03	0.52	ดี
การเคารพความเป็นอิสระ	4.01	0.56	ดี
ความยุติธรรมหรือความเสมอภาค	4.27	0.58	ดี
ความซื่อสัตย์	4.33	0.58	ดี
การบอกความจริง	4.11	0.52	ดี
รวม	4.10	0.46	ดี

จากตารางที่ 2 พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชนเขตภาคใต้ โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.10$, $SD = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับดีทุกด้านโดยด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.58$) รองลงมาคือ ด้านความยุติธรรมหรือความเสมอภาค ($\bar{x} = 4.27$,

$SD = 0.58$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการกระทำหรือส่งเสริมให้กระทำในสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์ ($\bar{x} = 3.97$, $SD = 0.50$)

3. ความสัมพันธ์และอำนาจในการทำนายของพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ที่มีต่อความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน ในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความสามารถ เชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้

พฤติกรรมเชิงจริยธรรม	ความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน
	.522**

** = $p < .001$

จากตารางที่ 3 พบว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .522

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ พบว่าไม่เป็นการละเมิดข้อสมมติฐานของการใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเกี่ยวกับปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันสูง ซึ่งจะมีผลให้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R^2) คลาดเคลื่อนไป (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2548)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยระหว่างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้

ตัวแปร	ค่าคงที่	B	Beta	R^2	F
พฤติกรรมเชิงจริยธรรม	1.74	.57	.52	.27	117.73**

** = $p < .001$

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์สถิติถดถอยอย่างง่ายสามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่มีต่อความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน ในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ .27 แสดงว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมทำนายความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน ในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ได้ร้อยละ 27 และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ $y = 1.74 + .57$
(พฤติกรรมเชิงจริยธรรม)

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z = .52$
(พฤติกรรมเชิงจริยธรรม)

จากสมการดังกล่าวอธิบายได้ว่าเมื่อพยาบาลวิชาชีพในแผนกอุบัติเหตุฉุกเฉินมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน เพิ่มขึ้น 0.52 หน่วย และสมการนี้ใช้ทำนายความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐาน พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้ มีความสัมพันธ์และสามารถทำนายความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพได้

ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรม โดยรวมกับความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนราธิวาส โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับปานกลาง มีค่า $r = .522$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และผลการวิเคราะห์สถิติถดถอยอย่างง่ายสามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ที่มีต่อความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน ในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย

เท่ากับ .27 แสดงว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรม ทำนายความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน ในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนราธิวาส ได้ร้อยละ 27 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับการศึกษาของ ชมนาศ พัฒน์นติกุล และ กิตติพร เนาว์สุวรรณ (2551) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนราธิวาส ผลการวิจัยพบว่าความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนราธิวาส โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 3.90$, $SD = 0.43$) ในขณะที่พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนราธิวาส โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.14$, $SD = 0.41$) โดยพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนราธิวาส มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ค่า $r = .750$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสามารถทำนายความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนราธิวาสได้ ร้อยละ 57.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อธิบายได้ว่าบุคคลจะต้องสามารถอธิบายแปลความหมายหรือระบุรายละเอียดของท่าทาง อากัปกริยาในสถานการณ์ ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาเชิงจริยธรรมออกมาในลักษณะของการกระทำที่เป็นไปได้ และต้องบอกถึงพฤติกรรม/การกระทำแต่ละอย่างว่ามีผลกระทบต่อความสุขสบาย/ สวัสดิภาพของกลุ่มคน/ บุคคลอื่นอย่างไร ซึ่งหมายถึงบุคคลจะต้องไวต่อสถานการณ์ที่อาจเป็นปัญหาจริยธรรม ส่งผลให้บุคคลตัดสินใจที่จะกระทำ/แสดงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ถูกต้องในสถานการณ์นั้น ๆ ดังนั้นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกอุบัติเหตุฉุกเฉิน ซึ่งเป็นบริการด่านแรกที่สำคัญของการให้บริการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บและป่วยฉุกเฉิน ลักษณะการบริการที่รวดเร็วและถูกต้อง การพยาบาลในงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็น

การให้การพยาบาลผู้รับบริการที่อยู่ในภาวะ
ฉุกเฉินและวิกฤต โดยเฉพาะในภาวะคุกคามชีวิตซึ่ง
ต้องการการประเมินที่แม่นยำ ถูกต้อง การวิเคราะห์
ตัดสินใจที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น
(กฤตยา แดงสุวรรณและคณะ, 2550) พยาบาล
วิชาชีพจึงต้องมีความสามารถในการใช้เหตุผลเชิง
จริยธรรมเป็นกรอบในการตัดสินใจกระทำหรือแสดง
พฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ถูกต้องในสถานการณ์ที่อาจ
เป็นปัญหาจริยธรรมภายใต้การตัดสินใจที่จะกระทำสิ่ง
หนึ่งสิ่งใดตามความตั้งใจนั้นแก่ผู้รับบริการโดยให้
ความสำคัญของคุณค่าเชิงจริยธรรมอยู่เหนือคุณค่าอื่น
ๆ นั้นหมายความว่ากรกระทำนั้นต้องเป็นการกระทำ
ที่ถูกต้องตามจริยธรรม(เรสท์ , อ้างในถนนอม จันทกุล,
2544) สอดคล้องกับการศึกษาของกุลวดี อภิชาติบุตร
และสมใจ ศิระกมล (2552) ศึกษาสมรรถนะของ
พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลระดับปฐมภูมิ ระดับ
ทุติยภูมิและระดับตติยภูมิในเขตภาคเหนือ พบว่า
สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีจริยธรรม
ตามมาตรฐานและกฎหมายวิชาชีพการพยาบาลและ
การผดุงครรภ์ อยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกับการศึกษา
ของบุบผา บุญญามณีและคณะ(2550) ศึกษา
พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลตามการรับรู้ของ
ผู้ป่วยยาเสพติด ผลการวิจัย พบว่า คะแนนเฉลี่ยการ
รับรู้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลตามการรับรู้
ของผู้ป่วยโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$,
 $SD = 0.52$) และส่วนใหญ่ร้อยละ 73.9 รับรู้ว่า
พยาบาลมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยรวมและราย
ด้านอยู่ในระดับมาก

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมี
ความสำคัญกับพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแผนกอุบัติเหตุ
ฉุกเฉินเช่นเดียวกับ ฟาริดา อิบราฮิม (2541 อ้างในจิ
ราพร วัฒนศรีสิน, 2547)กล่าวว่า ผู้ซึ่งจะให้การ
พยาบาลแก่บุคคลหรือสังคม ต้องเข้าใจคุณลักษณะ
เฉพาะที่เด่นชัดซึ่งบอกเอกลักษณ์ของพยาบาลวิชาชีพ
อย่างมาก ประกอบกับวิชาชีพพยาบาลต้องทำงาน
ภายใต้จรรยาบรรณวิชาชีพ สิทธิผู้ป่วย กฎหมายการ
ประกอบโรคศิลปะ จึงต้องปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด
นึกถึงประโยชน์ของผู้รับบริการเป็นสำคัญ พฤติกรรม
เชิงจริยธรรมจึงเสมือนส่วนที่อยู่ใต้น้ำนี้มีผลต่อ
พฤติกรรมในการทำงานของบุคคลอย่างมากและเป็น
ส่วนที่พัฒนาได้ยาก การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมในการ

ทำงานอย่างใดขึ้นอยู่กับคุณลักษณะที่บุคคลมีอยู่
ในขณะที่ส่วนที่ลอยเหนือน้ำคือองค์ความรู้ ทักษะต่าง ๆ
ที่บุคคลมีอยู่ ซึ่งหมายถึงสมรรถนะตามแนวคิดของ David
Mc Clelland (1973 อ้างใน สำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการพลเรือน, 2548) นั้นเอง

สมรรถนะทางการพยาบาลด้านการ
ปฏิบัติการพยาบาลเป็นสมรรถนะที่มีความสำคัญมาก
เพราะเป็นบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของ
พยาบาลและเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของ
วิชาชีพ (สมจิต หนูเจริญกุล, 2546) ซึ่งพยาบาล
จะต้องปฏิบัติการพยาบาลด้วยความมีสติ รอบรู้
เชื่อมั่น มีวิจารณ์ญาณ รอบคอบ มีการบูรณาการ
ความรู้และประยุกต์ใช้ทฤษฎีการพยาบาลรวมทั้ง
หลักการและศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นพื้นฐาน
ในการปฏิบัติการพยาบาล มีทักษะในการปฏิบัติการ
พยาบาลและปฏิบัติการพยาบาลอย่างนุ่มนวลมีศิลปะ
ทางการพยาบาลโดยคำนึงถึงความต้องการ ความพึง
พอใจ สิทธิของผู้รับบริการ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
และความเสมอภาคในสิทธิมนุษยชน เนื่องจากสังคม
ปัจจุบันและอนาคตมีลักษณะสังคมแยกย่อยและเน้น
ความเป็นปัจเจกบุคคลมากยิ่งขึ้น ประกอบกับ
ประชาชนมีความรู้ความสนใจมากขึ้น การพยาบาลจึง
ต้องคำนึงถึงการพยาบาลเป็นรายบุคคล โดยพยาบาล
ต้องพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยและผลประโยชน์ของผู้ป่วยตาม
สิทธิผู้ป่วยด้วยโดยพยาบาลต้องปฏิบัติในบทบาท
ผู้แทนผู้ป่วย(nurse advocator)ให้การปกป้องหรือ
ปฏิบัติเพื่อผลประโยชน์สิทธิและความพึงพอใจของ
ผู้ป่วยในการทำหน้าที่เป็นผู้แทนผู้ป่วยพยาบาลต้อง
ช่างสังเกต

นอกจากนี้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีทาง
สังคมคือทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมของดวงเดือน พันธุม
นาวัน (2539) ที่กล่าวว่าสาเหตุทางจิตใจ ได้แก่
เหตุผลเชิงจริยธรรม พฤติกรรมเชิงจริยธรรม เป็น
ส่วนประกอบหนึ่งในจิตลักษณะ 5 ด้าน ซึ่งหมายถึง
ส่วนลำต้น ในขณะที่ความสามารถ สติปัญญา ทักษะ
ประสบการณ์ นั้นหมายถึงสมรรถนะหลัก เป็น
ส่วนประกอบของราก หากส่วนรากทำหน้าที่สมบูรณ์
เชื่อมโยงกับส่วนลำต้นแล้วย่อมส่งผลต่อความสำเร็จ
ของงาน ดังนั้นพฤติกรรมเชิงจริยธรรมจึงมี
ความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพ
งานอุบัติเหตุฉุกเฉิน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสามารถทำนายความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน ในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคใต้ ได้ร้อยละ 27 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังนั้นวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา ควรจัดบริการวิชาการเชิงรุกโดยจัดอบรมหลักสูตรพฤติกรรมเชิงจริยธรรมให้แก่พยาบาลวิชาชีพและบุคลากรสาธารณสุข อันส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะหลักของบุคคลและองค์กร

2. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา โดยกลุ่มวิชาการและพัฒนาคุณภาพบัณฑิต กลุ่มกิจการนักศึกษา ร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนการสอนการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อสอดแทรกพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทั้งในการเรียนภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกอุบัติเหตุฉุกเฉินและแผนกอื่น ๆ ภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม

2. ควรมีการทำวิจัยพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โดยวิธีเชิงคุณภาพ

บรรณานุกรม

กรองไต่ อุณหสูตและเครือข่ายพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินแห่งประเทศไทย. 2550. **รวมงานวิจัยความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลหน่วยฉุกเฉิน.** กระทรวงสาธารณสุข. 2552. **การสาธารณสุขไทย พ.ศ.2548-2550.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

กฤตยา แดงสุวรรณ. 2551. “สมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินตามการรับรู้ของพยาบาลในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข สามจังหวัดชายแดนภาคใต้.” **วารสารสงขลานครินทร์เวชสาร** 26 (3) พค.-มิ.ย.

กุลวดี อภิชาติบุตรและสมใจ ศิระกมล. 2552. รายงานวิจัยเรื่องสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ. สืบค้นเมื่อ 28 เม.ย. 2553 จาก http://www.nurse.cmu.ac.th/webthai/ns_new/2548-4/480408.pdf

จิราพร วัฒนศรีสิน. 2547. “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เสริมเสริมสร้างจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข.” **ปริญญาานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาการศึกษา ศึกษบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**

ขมนาศ พัฒน์นิตกุล. 2551. **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนราธิวาส.** รายงานวิจัย. นราธิวาส: โรงพยาบาลชุมชน.

ดวงเดือน พันธุนาวัน. 2538. **ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม การวิจัยและการพัฒนาบุคคล.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ถนอม จันทกุล. 2544. “พฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลจากประสบการณ์ของผู้ป่วยผู้ใหญ่ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล.” **วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.**

บุบผา บุญญามณีและคณะ. 2550. “พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลตามการรับรู้ของผู้ป่วยยาเสพติด.” **วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.**

- ประกาย จิโรจน์กุล และคณะ. 2548. การวิจัย
ทางการพยาบาล แนวคิด หลักการและวิธี
ปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สร้างสื่อ
จำกัด
- พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. 2537. หน่วยที่ 13 ความ
สำนึกในความรับผิดชอบต่อการประกอบ
วิชาชีพพยาบาล. เอกสารการสอนชุดวิชา
ประเด็นและแนวโน้มทางการพยาบาล
หน่วยที่ 8-13. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมจิต หนูเจริญกุล. 2546. แนวคิดการปฏิบัติการ
พยาบาลขั้นสูงในระบบสุขภาพตาม
นโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า.
กรุงเทพมหานคร: สภาการพยาบาล.
- สุชาติ ประเสริฐรัฐสินธุ์. 2548. ระเบียบวิธีการวิจัย
ทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 11.
กรุงเทพมหานคร: บริษัทเฟื่องฟ้าพรินต์ติ้ง
จำกัด.
- สำนักการพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวง
สาธารณสุข. 2548. การศึกษาคุณลักษณะ
ผู้นำทางการพยาบาลที่พึงประสงค์.
รายงานการวิจัย. กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2548.
เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องสมรรถนะ
ของข้าราชการ 31 มค 48. เอกสารอัด
สำเนา.
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. 2550. การ
วิจัยนโยบายสาธารณะ กองทุนหลักประกัน
สุขภาพท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพี
เอ ลพวิ้ง จำกัด.